BLOMRIKA VÄGKANTER

Varför bry sig om vägkanter?

Tidigare studier har visat på alarmerande minskningar av bin och fjärilar. I denna studie redovisas också hur bland annat flugor, trollsländor och getingar har minskat, vilket förvärrar läget. Foto: TT

Ny studie: 80 procent av Europas insekter har försvunnit på 30 år

UPPDATERAD 21 OKTOBER 2017 PUBLICERAD 20 OKTOBER 2017

Nära 80 procent av alla flygande insekter tros ha försvunnit från centrala Europa de senaste 30 åren. Nedgången beskrivs av forskare som katastrofal, och misstänks bero på utökat jordbruk. Hela ekosystem kan vara hotade.

Markanvändning V Skåne

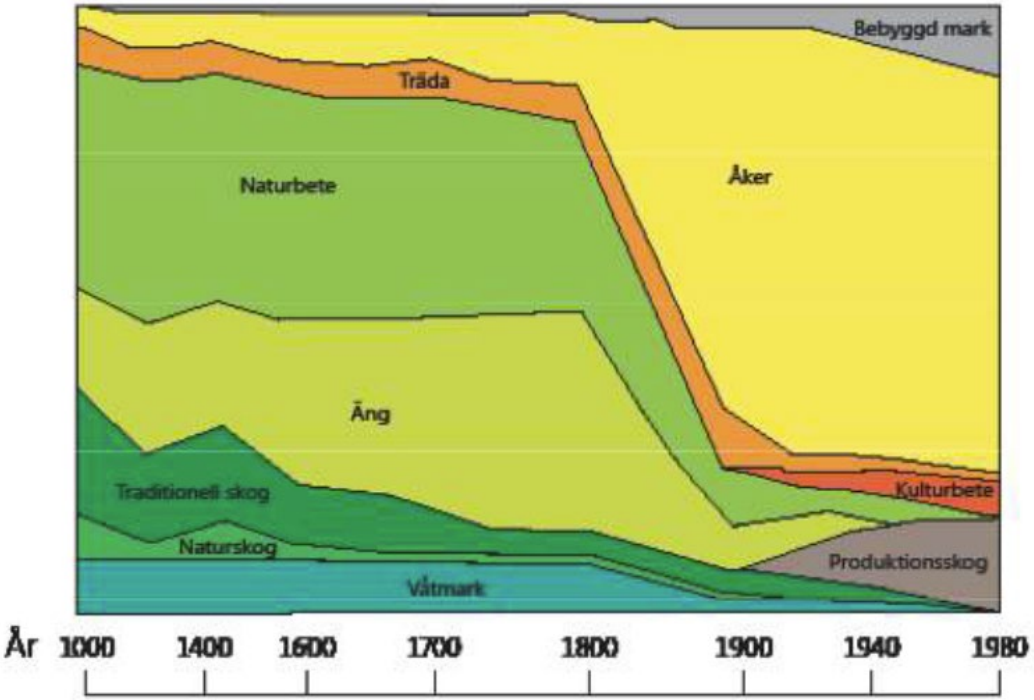

Figur 3. Markanvändning i västra Skåne från år 1000 fram till 1980 (efter "Miljön i västra Skåne", Miljödepartementet 1990). Observera att tidsskalan inte är linjär. Under perioden 1805 till 1914 fyrdubblades åkerarealen i Skåne. Samtidigt försvann nästan alla våtmarker genom utdikning och de hävdade markerna, som säsongsvis var blöta, dikades och odlades upp.

Ängen har en tusenårig historia.

”Äng är åkers moder”.

Ur ”Ängar”Ekenstam mfl

Ängshö>djurfoder>gödsel>åkern.

Resultat: *Ängen magrades ut och blev **blomrik**!*

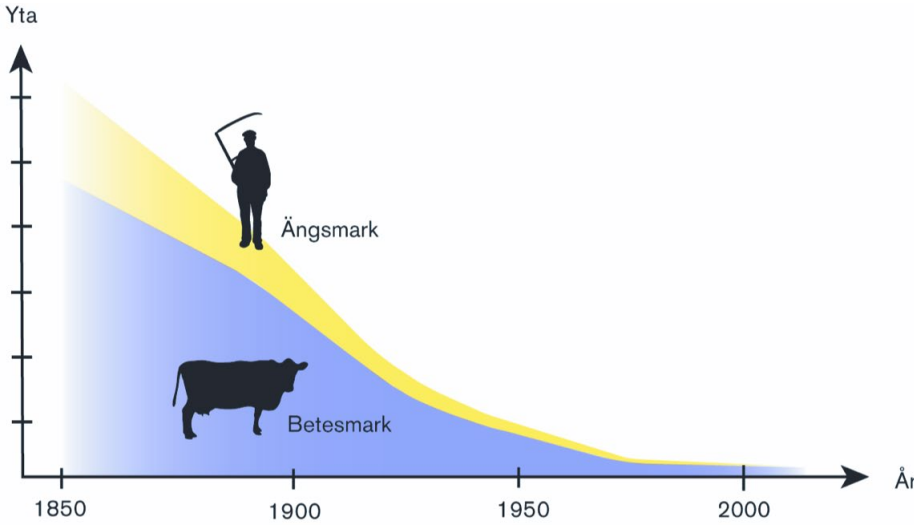

Diagram: Emil V. Nilsson SBT 2020

Blomma anpassad till äng och magra villkor:

Liten blåklocka (Sveriges nationalblomma)

Anpassad till näringsfattig miljö
Konkurrenssvag
Flerårig

Blåklocksbi (oligolekt: klockväxter)

Övriga blåklockspecialister:
Storsovarbi
Småsovarbi
Ängssovbi
Klocksolbi
Storblomsterbi
Klockgnagbi
Blåklockesandbi
Ängssandbi
Blåklockshumla

Biologiska mångfalden är hotad.
Blommande marker försvinner.
Vägkanterna är en reträttplats för ängens växter/djur.
En gratis möjlighet! **Utnyttjar vi den**?

Början av juni statlig väg Skåne

Midsommartid kommunalcykelbana Halland

Svar: Nej!

HALMSTAD – BOLMEN

*4 november 1889 †30 juni 1966

Tågen mot Småland var lastade med varor till hushållen i byarna längs banan. Lantbrukarna fick hem gödning, kalk och andra förnödenheter. På vintern gick sportlovståg till backarna i Simlångsdalen.

Vagn efter vagn mot Halmstad var lastad med bjälkar, plank, brädor och mycket annat från skogen på väg till andra länder. Småbrukare som Hildur här på Björkelund hade med sig lingon, ägg och ett eller annat fjäderfä till handeln på Stora Torg.

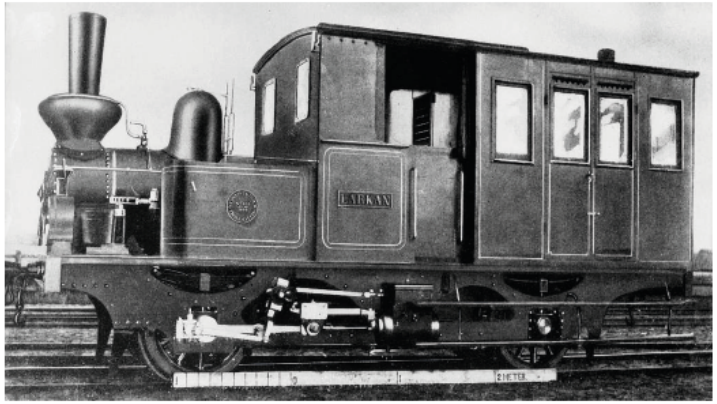

Lärkan (1889 – 1934) var ett unikt litet lok med kupé för passagerare. Foto: Fotograf okänd/Järnvägsmuseet.

Initiativet till den 64 km långa smalspåriga järnvägen togs i början på 1880-talet av köpmän i Halmstad som ville komma åt de skogsrika trakterna och göra fler affärer i småländska upplandet. Transporterna gick då med så kallade forbönder, som hade hästar och oxar som dragdjur.

En rälsbuss stannar till i Simlångsdalen i början av 1940 – talet. Foto: Fotograf okänd/Järnvägsmuseet

Efter problem med finansieringen kunde det första spadtaget tas i juni 1887.

Som mest arbetade 800 rallare, och efter drygt två år var man framme vid Bolmen och kunde länka samman rälsen med den tidigare byggda banan mot Vislanda – Karlshamn. Godstrafiken och därmed lönsamheten varierade i förhållande till den rådande konjunkturen med skogsprodukter.

1947 tog Staten över de privata järnvägarna och Bolmabanan blev en del av SJ. Under 1950-talet ökade konkurrensen med bilar samtidigt som den småskaliga trävaruhanteringen förändrades. Trenden med minskad godstrafik och färre passagerare fortsatte. 1965 beslutade SJ att trafiken skulle upphöra.

Banvallen köptes av Halmstads kommun och våren 1972 var det dags för återinvigning av Bolmabanan. Nu som cykelled.

HALMSTAD SKEDALAHED SKEDALA MARBÄCK SIMLÅNGSDALEN MAHULT RYABERG BYGGET BÖKÖ LIDHULT ÅSEN BYHOLMA PIKSBORG BOLMEN

Naturskyddsföreningen
Halland

Leta upp gamla banvallar och landsvägar!

Ofta en fröbank från landskapet vid byggtiden och framåt.

Här en ginst/ljunghed vid invigningen 1889.

Nu cykelled (=Banvallsleden)!

Frön kan vila länge.

Här hårginst från halländsk ljunghedstid vid Banvallsleden.

Vem sköter vägkanten?

- Trafikverket om blåskyltad väg
- Kommunen
- Enskild väg kan skötas av

vägförening,

samfällighet,

skogsbolag
enskild person…

Sveriges vägnät utgörs till största delen av Enskilda vägar!

Förvaltningen av

Artrika vägmiljöer utefter statliga vägar i Sverige

”Vägkanterna och den biologiska mångfalden”

TRAFIKVERKET

Eva Ditlevsen

UHtm Underhåll
Teknik och Miljö

2019-03-30

Ekosystemtjänster

- Pollinatörer som resurs
- Minskning av gräsmarker och insekter
- Brist på slåttrad ängsmark
- Vägkanterna viktig del av många arters habitat

Artrika vägkanter - växter

Om slåtter av artrika vägkanter sker för tidigt hinner blommorna inte fröa av sig och på sikt försvinner de…

TRAFIKVERKET

Artrika vägkanter - fjärilar

Då försvinner även nektar och pollenresurser för flera arter knutna till dessa miljöer, t.ex. flera fjärilar…

TRAFIKVERKET

Naturvärdesklassning av arter

Arter	Svenska namn	Fridlyst	Rödlistad	Slåtterindikator m.m.	Nyckelart	Torrbacksart	Kalkgynnad	Klass
Dactylorhiza sambucina	Adam och Eva	F				T	(K)	1#
Danthonia decumbens	Knägräs			(S)				2#
Daucus carota ssp. carota	Vildmorot					(T)	(K)	3
Dianthus deltoides	Backnejlika					T		1#
Draba incana	Grådraba					T	K	1
Drymocallis rupestris	Trollsmultron		VU			T	K	1
Echium vulgare	Blåeld					(T)	K	1
Epipactis atrorubens	Purpurknipprot	F				(T)	K	1
Epipactis helleborine	Skogsknipprot	F					K	1
Epipactis palustris	Kärrknipprot	F					K	1
Erigeron acris	Gråbinka					T	(K)	1
Euphrasia micrantha	Ljungögontröst		VU			T		1
Euphrasia nemorosa	Grå ögontröst							2#
Euphrasia stricta	Vanlig ögontröst			(S)				2#
Festuca ovina	Fårsvingel					T		2
Filago arvensis	Ullört					T		1
Filipendula vulgaris	Brudbröd					T	K	1#
Fragaria vesca	Smultron							2
Fragaria viridis	Backsmultron					T	K	1#

TRAFIKVERKET

18:37 tors 13 maj

nvdb2012.trafikverket.se

Rapportera fel i kartan

Artrik vägkant

Data uttaget från NVDB: 2021-05-12

Zooma till 1: 3000000

Beskrivning om datat

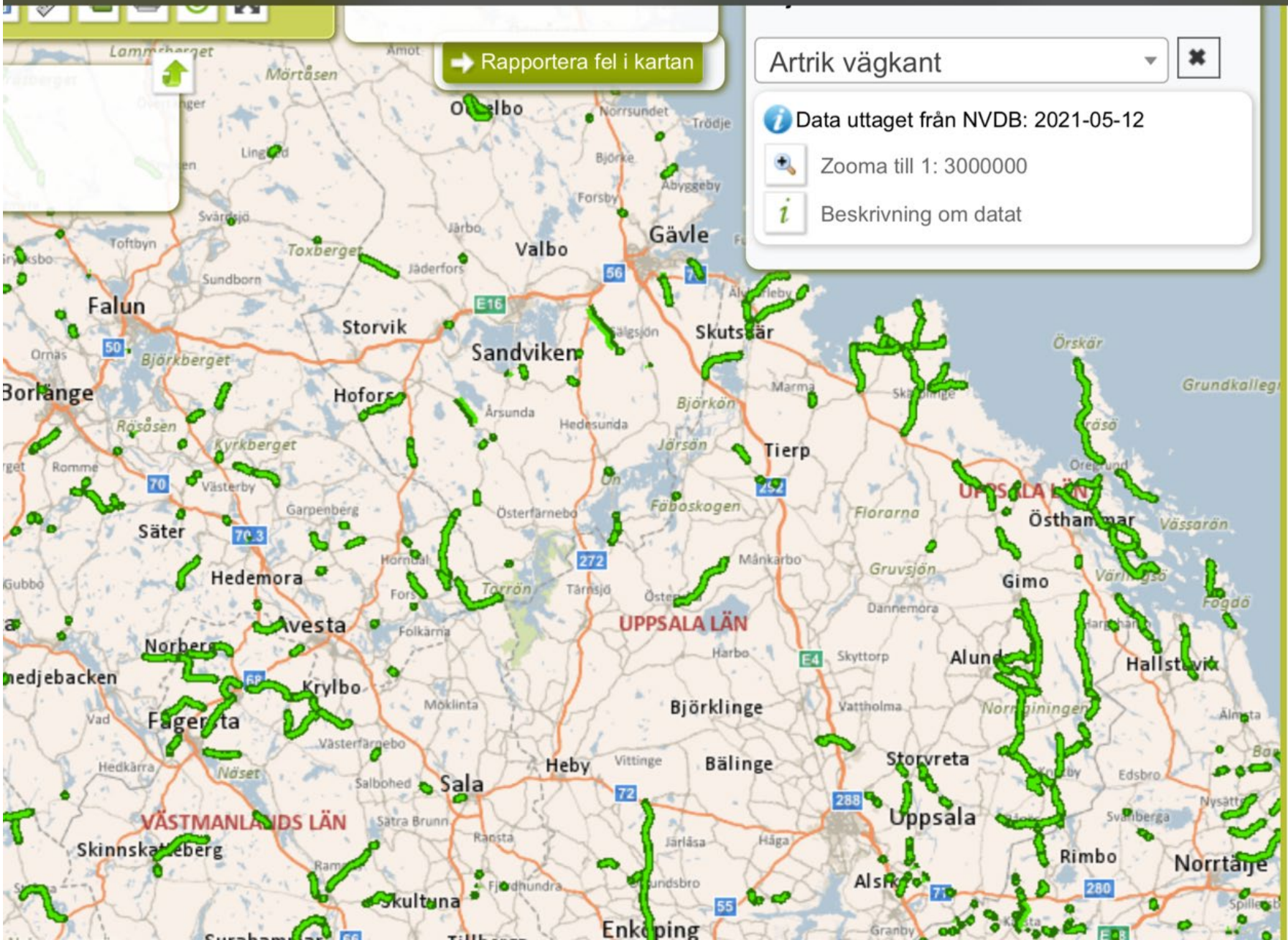

Samverkan mellan aktörerna finns:
Enskilda vägar kan få bidrag från trafikverket

09:24 lör 20 feb. 74 %

trafikverket.se

Mål med Trafikverkets bidragsgivning

- Boende i glesbygd ska underlättas
- Skapa tillgänglighet för näringslivet
- Allmänheten ska ha tillgång till områden för rekreations- och fritidsaktiviteter
- Det vägkapital som är nedlagt i det enskilda statsbidragsvägnätet ska säkras
- Trafiksäkerheten och miljöintressen ska beaktas och tas tillvara
- Hänsyn ska tas till barn och funktionshindrade

”Vägkanterna viktig del av många arters habitat” (Trafikverket).

Vad finns att läsa i deras skrift för enskilda vägar om detta?

Svar:

Ingenting!

08:16 fre 28 feb. 4G 100 %

trafikverket.ineko.se

2.6 Röjning och slåtter

Regelbunden röjning krävs för att:

- ta bort växtlighet från vägkanter och diken, eftersom den kan hindra vatten-avrinning och upptorkning
- ta bort växtlighet som hindrar sikten i t.ex. kurvor.

Röjning bör utföras inom vägområdet eller till minst 2 m från vägkanten.

Röj för att få fri sikt i kurvor och vid väganslutningar. Ta bort grenar som skjuter in över vägbanan, så att den fria höjden blir minst 4,6 m. Kontakta markägaren innan arbetena påbörjas. Vid tomtmark kan man röja fram till tomtgräns.

Normalt används slaghack eller motorröjsåg. Slåtteraggregat kan användas för klen vegetation.

För att inte försvåra röjningen bör stängsel och dylikt sättas upp utanför vägområdet. De bör inte stå närmare vägkanten än ca 2 m.

När ska röjningen göras?

Röjning bör ske på eftersommaren för att undvika rotskott. För att hålla kostnaderna på en rimlig nivå bör röjning med slaghack utföras med ”enkeldrag” varje år och kompletteras med ”dubbeldrag” vartannat år. Det innebär att man vartannat år röjer bara närmast vägen, vartannat år även längre ut från vägen, två gånger skärets bredd. Siktröjning bör dock ske varje år för att erhålla en trafiksäker vägmiljö.

VÄGKANTERNA OCH DEN BIOLOGISKA MÅNGFALDEN.

Text och foto Ebba Werner, biolog, aktiv inom Naturskyddsföreningen.

Det finns vägar – motorvägar, länsvägar, små skogsvägar, markvägar, cykelvägar, gångvägar som slingrar sig genom alla naturtyper och landskap. De är korridorer mellan åkrar, betesmarker och skogar. De har två sidor, vägkanter. Lägger man samman alla dessa ytor från norr till sydligaste Sverige så blir det ofattbart många hektar. Här slutar det självklara. Alldeles för många av dessa vägkanter är kortklippta redan tidig sommar.

Det kunde vara annorlunda. Plats för blommorna, fjärilarna, humlorna och de andra bina. Korridorer där de kan finnas och sprida sig. Vi skulle kanske rent av ha färre utrotningshotade arter i vårt land. Bara vi slog våra vägkanter i rätt tid. När blommorna fått blomma och insekterna fått flyga måste vara rätt tid. Det finns dock undantag.

Det finns nordtyska undersökningar från hösten 2017, som visar en förlust på 75 procent av flygande insekter under de senaste 30 åren! Vi vet inte om det också gäller Sverige. Vi vet dock att man inte längre ser det där vita molnet av nattfjärilar i strålkastarskenet, när man kör på landsbygden. Vi vet också att en tredjedel av våra 273 vildbiarter, våra bästa pollinerare, är på väg att försvinna.

En viktig orsak till insektsförlusterna anser många vara det allt rationellare jordbruket med större och mer besprutade åkrar samt hårdbetade gräsmarker. Här hittar inte insekterna nektar- och pollenfyllda blommor och det finns inte plats för bohålor och larvmat. Sjuttio procent av våra vilda biarter har bon i marken. Samtidigt har våra skogar tätnat och blivit alltmer enahanda. Det är svårt att ställa om hela jord- och skogsbruket för att återfå den biologiska mångfalden. Enklare då att se hur vi utnyttjar våra vägkanter!

Lördagen 12 januari i år ordnade Naturskyddsföreningen en heldag med temat "Vägkanterna och den biologiska mångfalden" i Halmstad. Mötet samlade 92 personer trots kort varsel. När

Naturskyddsföreningen

Så får vi blomrika vägkanter:

- √ Identifiera de blomrikare vägkanterna och vänta med slåtter av dem till efter mitten av augusti.
- √ Övergödda vägkanter med högväxta gräs ska istället slås tidigt och gärna mer än en gång.
- √ Forsla bort det avslagna för att få och behålla den magra miljö som gynnar ängsblommorna.
- √ Invasiva arter som lupiner hotar mångfalden och bör slås tidigt – gärna flera gånger – och avlägsnas. Man kan också gräva upp dem med rötterna.
- √ Undvik att täcka med krossgrus och makadam – det missgynnar många vildbin och blommor.
- √ Identifiera, vårda eller skapa nya magra, gärna sandiga, vägkanter och vägslänter. Särskilt de som ligger i varma, väl solbelysta lägen är viktiga för marklevande vildbin och mångfalden.

Läs mer i foldern!

Foldern finns i två versioner; en för södra och mellersta Sverige (Art nr N0058) och en för norra Sverige (Art nr N0059).

Kontakt och text: Ebba Werner, **blomrika.vagkanter@gmail.com**.
Illustration och grafisk formgivning: Frida Nettelbladt. **Art nr N0060**

Läs mer på:
www.räddabina.nu/vägkanter

OPERATION: RÄDDA BINA

Olika vägkanter kräver olika slåttertider!

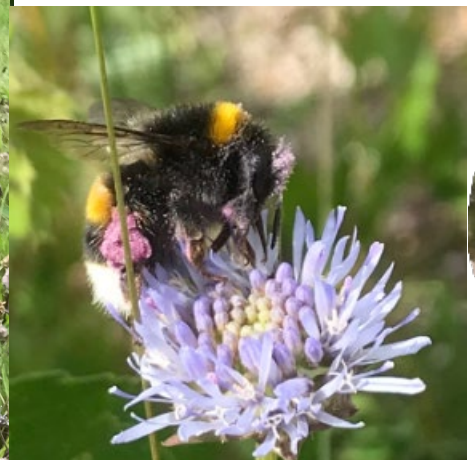

Nyanläggning av vägkant

Björkelund (HNF Halland): Banvallsleden. Frön från ängen myllas ner.

- 1. Skapa magra förhållanden
- 2. Lita på fröbanken i första hand
- 3. Samla och så lokala frön: bra alternativ till 2.
- 4 Om du köper frön: välj med omsorg!

Lokalt/regionalt/nationellt

Ängshö eller bara frön från slåtterängen kan läggas på närliggande vägkant!

Mer än 10 000 foldrar har beställts och skickats ut!

Vägkanterna är viktigare än någonsin tidigare

Ängsmarker är artrika blommande miljöer, som är mycket viktiga för bin, fjärilar och andra insekter. Nästan inga ängar finns kvar i landet, mindre än en procent av de som fanns i början på 1900-talet. Men det finns många vägkanter, som genom att skötas rätt, kan bli vackra, blomrika och gynna många av de insekter som håller på att försvinna idag.

Varför ska vi bry oss om vägkanterna?

Vägkanterna är många och långa. De går genom alla landskapstyper, de följer breda asfalterade vägar, mindre grusvägar och förgrenar sig ut längs små skogs- eller markvägar. I en grön infrastruktur kan de vara både uppehållsplatser och spridningskorridorer för djur och växter. Det är nödvändigt att ta hänsyn till mångfalden i en tid när pollinerande och andra insekter försvinner i en oroväckande takt. Deras naturliga platser, ängarna och betesmarkerna överges och växer igen. Vägkanterna blir reträttplatser för många växter och därmed också för insekterna. Här hittar vi idag **rödlistade**, hotade arter och signalarter som visar på mångfald.

Varje landsdel har sina speciella vägkantsväxter som måste bli sedda och vårdade. Berggrund, klimat och växthistoria ger olika förutsättningar. Den kalkgynnade väddklinten är en viktig värdväxt för fjärilar och vissa sällsynta bin. I Halland finns härginsten. Ginstfröna kan ha legat i jorden i drygt 100 år och väntat på att väckas. En vägskärning eller skrapning kan ge den störning, som får dem att gro. Elva starkt hotade fjärilsarter är beroende av ginst och rätt skötsel av värdväxten, som innefattar vårbränning.

Bilden visar några av de växter och djur som kan finnas i en värdefull vägkant i södra eller mellersta Sverige. En blomrik vägkant kan bli traktens stolthet!

Hitta de blomrika vägkanterna

Alla vägkanter är inte lika värdefulla. Det gäller att urskilja de blomrika, eller de som redan idag har goda förutsättningar att utvecklas. Trafikverket har inventeringsmetoder för de blåskyltade, statliga, vägarna. För mindre vägar duger det oftast att helt enkelt betrakta vägen sommartid. I en blomrik vägkant kan finnas många olika arter, men även den med en enda art, t.ex. en matta av fibblor är värdefull.

I vägkanten med åkervädd, käringtand, blåklocka, slåtter-gubbe, gulmåra, och allehanda fibblor bjuds pollen och nektar hela sommaren. Blommorna avlöser varandra som pollen- och nektargivare. Artrikedomen gör att specialisterna i insektsvärlden också hittar sitt.

Vänta med slåtter av blomrika vägkanter till mitten av augusti

Slåtter är nödvändigt. Men inte kortklippning från tidig vår till sen höst, utan slåtter tidigast i mitten av augusti så blommorna får blomma och insekterna får flyga. För att behålla markerna magra, vilket gynnar ängsblommorna, ska det avslagna helst samlas upp och bortforslas.

Flygtider för några av vägkantens insekter

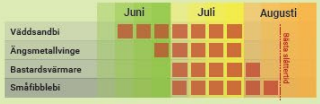

Den bästa tiden för slåtter av blomrika vägkanter är efter mitten av augusti. Då har många insekter flugit klart och de flesta blommorna hunnit sätta frö.

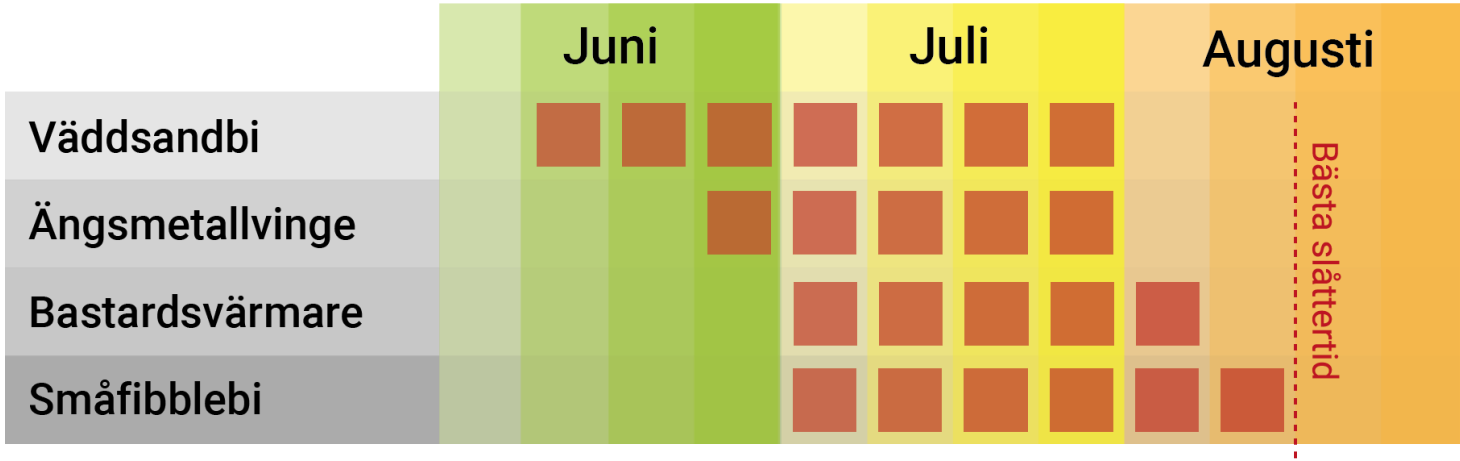

Sexfläckig bastardsvärmare. *Foto: Lars Schale, Halland*

Vägkanter med högväxta gräs och invasiva växter ska slås tidigt

Vägkanter med kvävegynnade örter och högväxta gräs, samt de med invasiva arter ska behandlas annorlunda. Dessa behöver, till skillnad från de blomrika vägkanterna, istället slåttras tidigt och gärna mer än en gång under säsongen. För att ängsblommorna ska trivas krävs mager mark, eftersom de lätt konkurreras ut av den kvävegynnade floran.

Forsla bort avslaget gräs och blommor för att undvika gödning

Kvävegödningen från mark och luft är ett hot mot mångfalden. Årstal av kvävenedfall har gödslat all mark. Gödslingseffekten ökar dessutom om grönmassorna lämnas kvar på slagna vägkanter. Den allt frodigare gräsdominerade grönskan kan också bli mer kostsam när flera klippningar krävs. Massorna är svåra att samla upp och föra bort, men detta är ett mycket angeläget problem att lösa. Magra, blomrika vägkanter, som inte behöver slås lika ofta kan bli en vinst för både ekonomin och miljön.

Hundkäx och högväxta gräs är tecken på övergödning

Hundkäx är skir, vacker och gillas av många insekter när den blommar, men den är ett tecken på att marken är kväverik även om den själv inte bidrar så mycket. Värre är de högväxta gräsen, som bergrör, vilka gärna tar över i vägkanten. Bestånden kan bli höga och täta och därmed vara både en säkerhetsrisk och leda till avrinningsproblem.

Från omgivande igenväxande marker kan också kvävegynnade växter som älggräs tränga in i vägkanten och konkurrera ut ängsblommorna.

Lupiner och andra invasiva arter hotar mångfalden

Vid midsommartid färgar lupinerna många vägkanter i blått, rosa och ljuslila. De senaste decennierna har dessa införda trädgårdsväxter inte bara intagit vägkanterna utan också därifrån spridits ut i ängs- och betesmarker. Invasiva arter är ett stort hot mot vägkanternas mångfald. De tar plats och tränger undan andra växter ovan jord. Under marken har lupinen rötter med kvävefixerande bakterier, som göder och slår ut den rika ängsfloran som kräver magra marker. Ovan jord har de snart gått i frö och fjärilarna, humlorna och andra bin kan inte flyga till nya växter eftersom de inte finns längre! Som alla invasiva arter är lupinerna svåra att bekämpa. Ju fler blommor, frön och plantor som tidigt slås av desto bättre är det. Man kan också gräva upp dem med rötterna. Allt måste bortforslas och gärna brännas så att inga frön sprids på nytt. Det är viktigt att begränsa bestånden och hejda nyetableringar.

Total restaurering gynnar ängsblommorna

Ibland krävs total restaurering av vägkanten, vilket kan innebära att man skrapar ner till mineraljorden, som vid vägdikning. Detta gör man för att få tillbaka en mager miljö som gynnar ängsblommorna. Det innebär också att man slipper slå vägkanten under flera år, vilket är en besparing som kan kompensera för den ökade kostnaden.

Krossgrus och makadam som marktäckning missgynnar våra vildbin

Krossgrus och makadam är mindre kända hot mot mångfalden. Dessa material används idag som ytskikt i olika vägsammanhang. I detta marktäcke kan inga vildbin skapa sina bohålor. För detta behöver de mer finkornigt material. Sjuttio procent av alla svenska biarter, varav många är rödlistade, har sina bon i marken. Det är dessutom svårt för blommorna, som bina söker pollen hos, att gro bland krossgrus och makadam.

Så får vi blomrika vägkanter:

- ✓ Identifiera de blomrikare vägkanterna och vänta med slåtter av dem till efter mitten av augusti.
- ✓ Övergödda vägkanter med högväxta gräs ska istället slås tidigt och gärna mer än en gång.
- ✓ Forsla bort det avslagna för att få och behålla den magra miljö som gynnar ängsblommorna.
- ✓ Invasiva arter som lupiner hotar mångfalden och bör slås tidigt – gärna flera gånger – och avlägsnas. Man kan också gräva upp dem med rötterna.
- ✓ Undvik att täcka med krossgrus och makadam – det missgynnar många vildbin och blommor.
- ✓ Identifiera, värda eller skapa nya magra, gärna sandiga, vägkanter och vägslänter. Särskilt de som ligger i varma, väl solbelysta lägen är viktiga för marklevande vildbin och mångfalden.

OPERATION: RÄDDA BIN
Läs mer om hur du kan bidra på www.räddabina.nu

Foldern finns i två versioner, en för södra och mellersta Sverige (Art nr N0058) och en för norra Sverige (Art nr N0059).

Kontakt och text: Ebba Werner, blomrika.vagkanter@gmail.com
Illustration och grafisk formgivning: Frida Nettelbladt

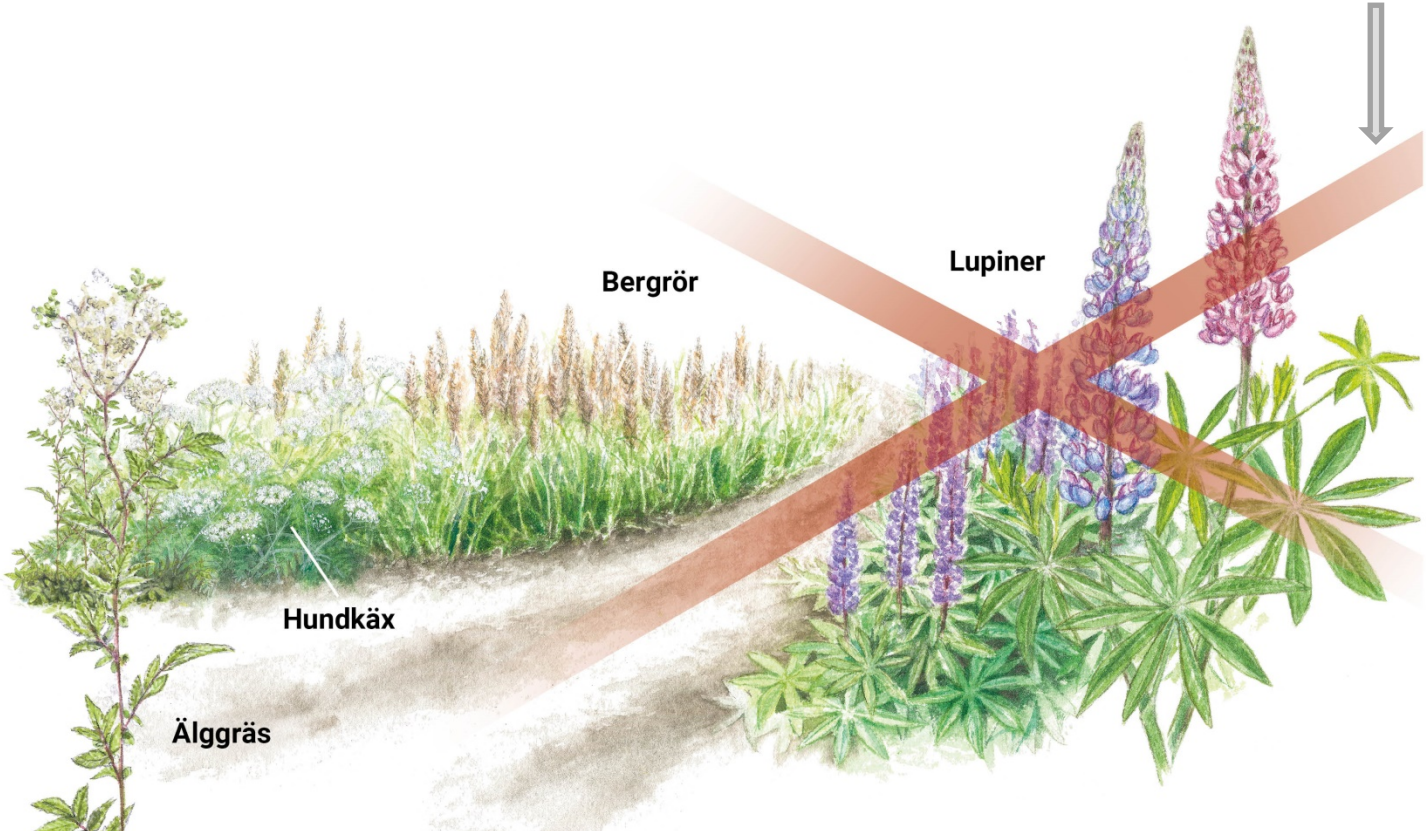

2 types of verge management

1. Mow & leave arisings – lots of coarse grasses, few wildflowers

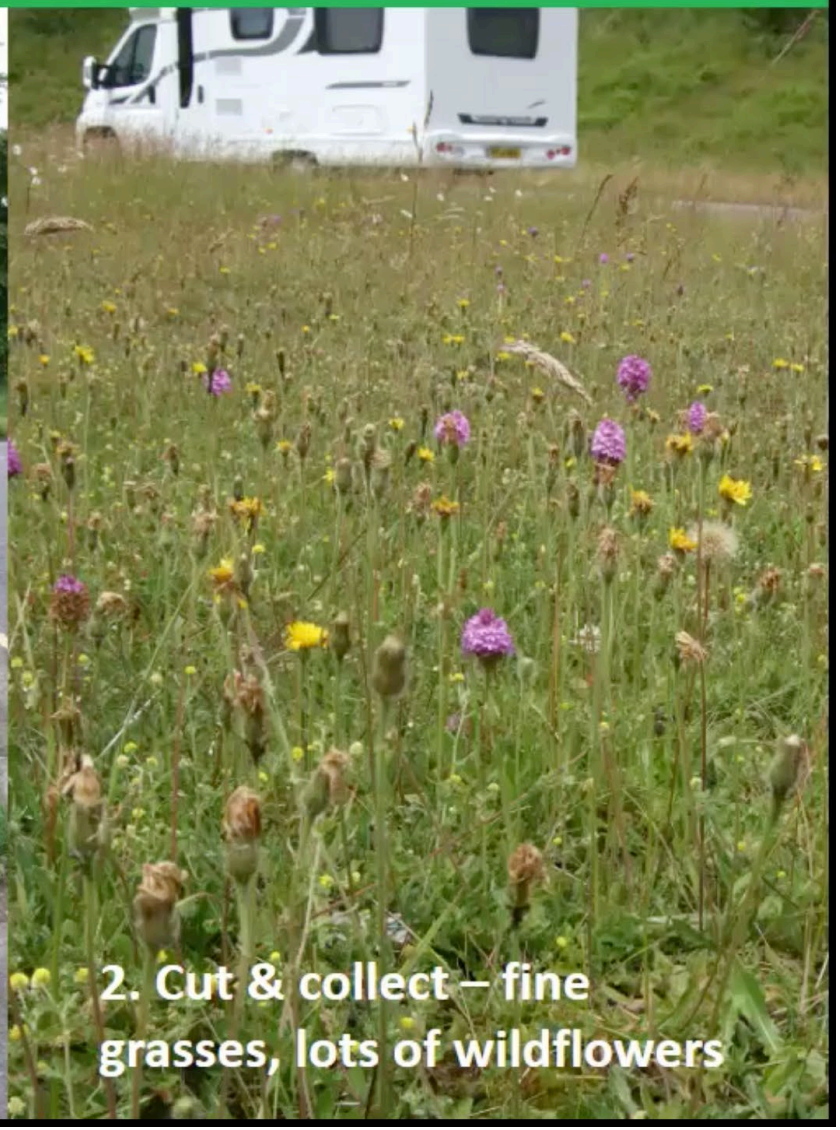

2. Cut & collect – fine grasses, lots of wildflowers

https://vgeweb.webex.com/webappng/sites/vgeweb/recording/playback/8bc2848911a44547b6ed85f8ec6c9be7

Cut & collect in urban areas

https://vgeweb.webex.com/webappng/sites/vgeweb/recording/playback/8bc2848911a44547b6ed85f8ec6c9be7

Det avslagna sugs upp (Nederländerna).
Till biogas (försök i Sverige)?

I Killhult, Halland, använder Lars räfsan både på våren och efter slåtter på sina 1000m vägkant.

Elden bortför näring! Björkelund 1 april 2019

Vattenkannan ger precision vid bränning

”Min fjärilskuvös” Text och foto:Hans Odelholm, Närke)

- Åt norr skog som skyddar mot kalla vindar. Åt söder åker och äng som släpper in sol o värme.
- *nässelfjäril,*
- *flickfjärilar,*
- *tosteblåvinge,*
- *aurorafjäril,*
- *vinbärsfuks....*

Vad kan kommunen göra?

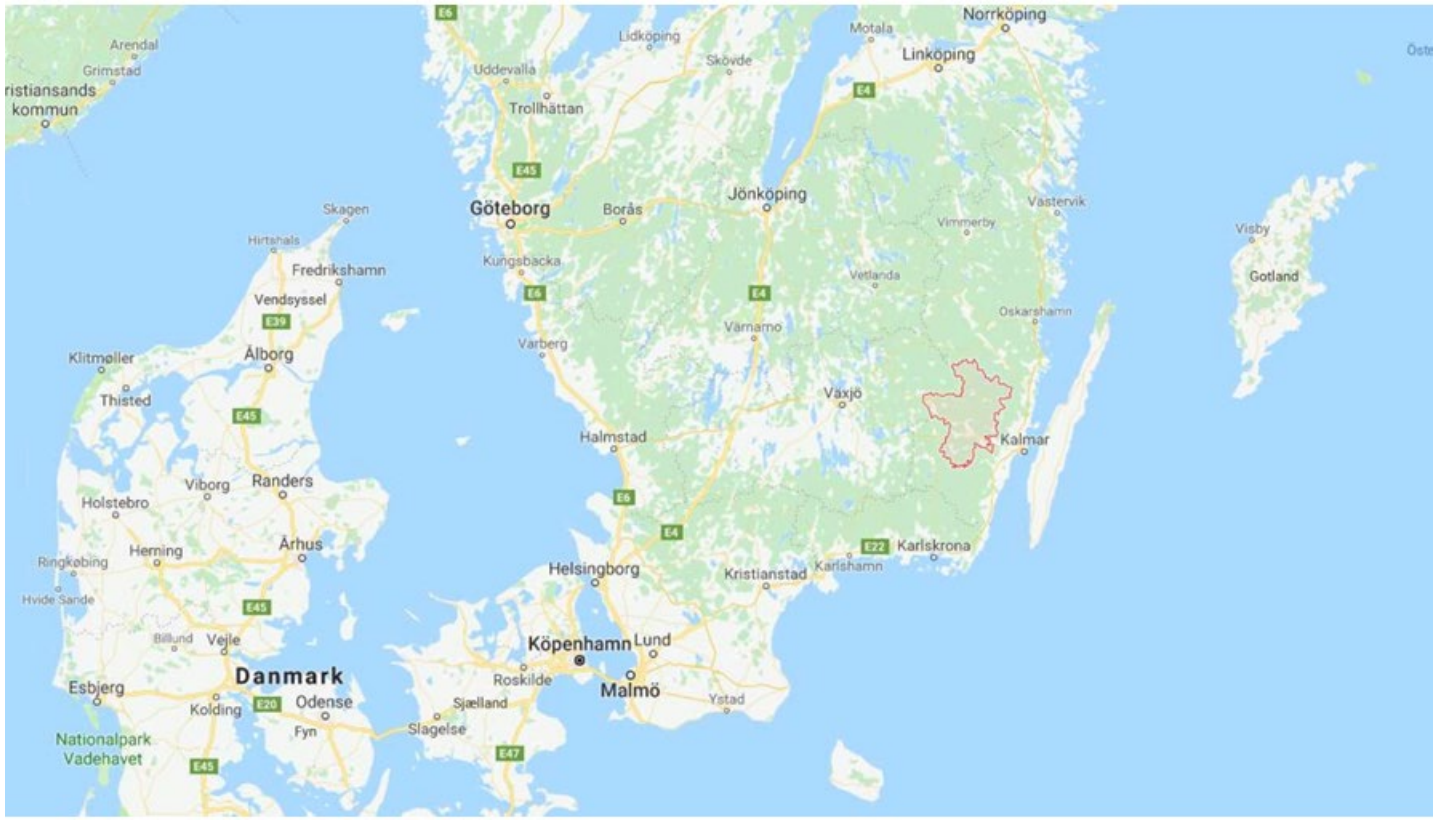

Lonaprojekt

NYBRO KOMMUN

Plan för vägkantsskötsel (2012-2015)

Målsättning:

- Inventering av vägkanter för identifiering av särskilt artrika sträckor
  - Floratäthet (blommande växter/yta)
  - Artantal / sträcka
  - Intressanta arter/nyckelarter
  - 57 mil enskilda vägar bedömdes och 34 mil inventerades

- Anpassa slåttern av dessa sträckor med hänsyn både till trafiksäkerhet och flora/fauna

Banvallsleden i Halmstad-*ekokommunen-cykelstaden*

Midsommartid!

Klippt för”sikt och säkerhet”strax efter midsommar

Cykling är en naturupplevelse. Vägkantsskötsel bör återspegla detta!

Kommunal
cykelväg

Artrik vägkant
Trafikverket

”Till midsommar skall det vara fint”.

För mångfalden är”fint” (=kortklippt) motsatsen!

(Foto: Suzanne Schlyter)

En Synvända krävs! Vad är fint?

Vägföreningen:”*Det skall vara fint till Bolmendagen*”.

Möt lysingbiet!

För lysingbiet katastrof när vägkantens fibblor klipptes (2020-07-14).

”Fint” till Bolmendagen forts.

Möt väddsandbiet!

Samlar åkerväddens rosa pollen (oligolekt) till sina larver.

Inte här längre: borta från vägkanten, där det skulle vara ”fint”.

Skyltar för blomrika vägkanter

Vid Trafikverkets vägar ser man ibland skylten ”Artrik vägkant”. Den finns vid vägkanter som kan innehålla hotade, speciellt skyddsvärda arter eller särskilt artrika miljöer. Men även enskilda vägar kan behöva en liknade skylt. En skylt som indikerar en blomrik vägkant och som klipps först efter att blommorna blommat, fjärilarna och bina flugit. Skylten visar att vägkanten sköts utifrån hänsyn till biologisk mångfald. Skylten är vektorstyrd, vilket innebär att man kan skriva ut den i önskad storlek på valfritt underlag. Beställ denna pdf (alltså ej färdig skylt) från den mejladress där man också kan beställa foldrar och manualer om blomrika vägkanter:

blomrika.vagkanter@gmail.com

Nu har även Hyltebruks Skylt AB tagit fram en skylt med texten ”Vägkant med rikt växtliv”, se deras hemsida, som har samma syfte som vår och också är tänkt för de icke statliga vägarna.

Vad kan man göra? Hur kan man påverka?

- **Trafikverket**:
- Lägg in fynd på artportalen! Särskilt insekter
- Arbeta för tillgång till databasen: ”Miljöwebb Landskap”
- Arbeta för tillgång till kontaktpersoner: Driftsansvariga och entreprenörsbas
- Diskutera slåttertider
- *Informera inför utbetalningar t vägföreningar*

- **Kommuner:**
- Kräv vägkantsansvarig (ev Kommun-ekolog/biolog)
- Information/utbildning till alla berörda
- Utveckla pilot-/demonstrationsprojekt. Skötselplaner!
- Artiklar i lokalpress
- Föreningskontakter
- Cykelplaner skall inkludera vägkantsplaner.
- Politiska beslut/motioner
- *Kommunen bistår vägföreningar med kunnande, maskiner, planering/inventering och *stöttning.*

- **Enskilda vägar**
- Information: Skicka ut foldrar, ordna möten etc.
- Se ovan angående kommunen*

- **Alla** kampanj för alla! SE vägkanten!

Halmstad jan 2019:”Vägkanterna och den biologiska mångfalden”100 deltagare

Karin Lexén
Naturskydds
föreningen

Mars 2021

Nu ska Naturskyddsföreningen skapa världens längsta blomsteräng

I takt med att slåtterängar och naturbetesmarker minskat kraftigt i Sverige har både ängsväxter och pollinatörer så som bin, humlor och fjärilar blivit allt färre. Det vill Naturskyddsföreningen råda bot på genom att använda en ofta bortglömd yta med stor potential – nämligen landets alla vägrenar.

1000 km vägkanter med skötsel som gynnar biologisk mångfald

Info
Utbildningar
mm i 4år!

Facebookgruppen: Blomrika vägkanter
Folderbeställning: blomrika.vagkanter@gmail.com
På nätet: www.räddabina.nu/vägkanter

Tack!/Ebba Werner